

چندوچون وابستگی نفتی آمریکا به دیگر کشورها

دکتر مهدی رضایی

درآمد

از هزاره سوم به این سوی و با افزایش چشمگیر تولید نفت و کاهش تدریجی وابستگی ایالات متحده به بازار جهانی نفت بویژه کاهش خرید از خاورمیانه، نقش راهبردی و کارساز منطقه خلیج فارس و برخی از کشورهای صادرکننده نفت در سیاست انرژی آمریکا کم‌رنگتر از دهه‌های پیش شده است. آمریکا که در سالهای گذشته بیشتر از مشتریان اصلی نفتی از آمریکای لاتین و کانادا بوده، در دو سال گذشته با نا آرام شدن اوضاع داخلی ونزوئلا و تیرگی بیش از پیش روابط دو دولت کوشیده است بیش از پیش در اندیشه فراهم آوردن نفت مورد نیاز خود از کانادا، به جای ونزوئلا باشد. بر سر هم، بسنده نبودن منابع نفتی در آمریکا و هزینه بسیار بالای استخراج نفت شل در آن کشور، از مهمترین چالشهای آمریکا برای کاستن از وابستگی خود به بازار جهانی نفت به‌شمار می‌رود. در این نوشتار به چندوچون وابستگی کنونی آمریکا به بازار جهانی نفت بویژه با تمرکز بر دو صادرکننده مهم نفت به آن کشور (کانادا و ونزوئلا) نگاهی می‌افکنیم.

***

انگاشت عمومی همواره بر این بوده که ایالات متحده آمریکا سخت به بازار جهانی نفت وابسته است و بی‌دسترسی به بازارهای جهانی نفت، حیات اقتصادی این قدرت بزرگ در معرض خطر خواهد بود. گرچه این پنداشت چندان هم نادرست و غیر منطقی نبوده و در یک سده گذشته، سهم ایالات متحده از واردات نفت خام در جهان پیوسته رو به افزایش بوده است، ولی در این سالها آن کشور کوشیده است تا اندازه‌ای از وابستگی خود به بازارهای جهانی نفت بکاهد و تولید داخلی را افزایش دهد. با این همه، ایالات متحده دست‌کم در نیم سده گذشته نشان داده است که نخواستار و نمی‌خواهد، تنها به منابع داخلی خود متکی باشد، زیرا کمبود این ثروت خدادادی در آمریکا، با چنین سیاستی سازگاری ندارد.

در جدولهای زیر، شاخصهای حجم ذخایر نفتی، اندازه تولید نفت، صادرات نفت، واردات نفت و مصرف داخلی

● انگاشت عمومی همواره بر این بوده که ایالات متحده آمریکا سخت به بازار جهانی نفت وابسته است و بی‌دسترسی به بازارهای جهانی نفت، حیات اقتصادی این قدرت بزرگ در معرض خطر خواهد بود. گرچه این پنداشت چندان هم نادرست و غیر منطقی نبوده و در یک سده گذشته، سهم ایالات متحده از واردات نفت خام در جهان پیوسته رو به افزایش بوده است، ولی در این سالها آن کشور کوشیده است تا اندازه‌ای از وابستگی خود به بازارهای جهانی نفت بکاهد و تولید داخلی را افزایش دهد. با این همه، ایالات متحده دست کم در نیم سده گذشته نشان داده است که نخواسته و نمی‌خواهد، تنها به منابع داخلی خود متکی باشد، زیرا کمبود این ثروت خدادادی در آمریکا، با چنین سیاستی سازگاری ندارد.

نفت در میان کشورهای دارای بیشترین ذخایر نفتی، کشورهای تولیدکننده، صادرکننده، واردکننده و مصرف‌کننده نفت در سال ۲۰۱۷ آمده است:

با نگاهی به حجم ذخایر نفتی ایالات متحده بر پایه داده‌های جدول (۱) روشن می‌شود که ایالات متحده رتبه یازدهم را در این زمینه در جهان دارد که در مقایسه با کشورهای بسیار کوچکی همچون کویت و امارات که دو تا سه برابر آمریکا ذخایر نفت خام دارند، ناچیز است. این مقدار، حتا در مقایسه با همسایه شمالی ایالات متحده (کانادا) هم بسیار اندک است، به گونه‌ای که حتا به یک‌پنجم انباره‌های هیدروکربوری همسایه شمالی نیز نمی‌رسد و از همین‌روست که افزایش واردات نفت از کانادا و به سخن دیگر وابستگی بیشتر نفتی آمریکا به کانادا، یک راهبرد اصلی در سیاست نفتی آمریکا به‌شمار می‌رود.

با این همه، کمبود ذخایر نفت مانع از آن نبوده که آمریکا در راه توسعه اقتصادی، به افزایش تولید داخلی نفت بی‌توجه باشد، چنان‌که تولید نفت در آمریکا در دوران ریاست جمهوری بوش و اوپاما سخت افزایش یافت و حتا در سال ۲۰۱۴ از عربستان نیز پیشی گرفت و به رکورد روزانه نزدیک به ۱۳ میلیون بشکه رسید. این اندازه تولید نفت، از سال ۱۹۷۱ که اوج تولید نفت در آمریکا در سده بیستم به‌شمار می‌آید، تاکنون بی‌سابقه بوده است. به سخن دیگر، پس از سیاست اتکای بیشتر به نفت وارداتی در دهه‌های ۸۰ و ۹۰، از هزاره سوم میلادی به این سو، همواره سهم نفت تولید شده در آمریکا در مقدار نفت مصرفی در آن کشور رو به افزایش بوده است.

در نمودار (۱)، روند تاریخی تولید نفت در آمریکا در ۱۵۰ سال گذشته به تصویر کشیده شده است. چنان‌که دیده می‌شود، ایالات متحده در نخستین سالهای دهه ۷۰ و پیش از تکانه بزرگ نفتی در ۱۹۷۳ توانسته با تولید بیش از ۱۰ میلیون بشکه نفت خام، تولید خود را به بالاترین اندازه آن در جهان افزایش دهد. با این همه، در دهه ۸۰ و ۹۰، به‌علت کاهش بهای جهانی نفت، این سیاست آمریکا دگرگون شد و سطح تولید نفت تا پنج میلیون بشکه در روز کاهش یافت. با افزایش بهای جهانی نفت از هزاره سوم به این سو، دوباره انگیزه خوبی برای تولیدکنندگان داخلی نفت در این کشور فراهم آورد، تا آنجا که تولید داخلی به کمابیش ۱۳ میلیون بشکه در روز تا سال ۲۰۱۴ رسید. ولی، این روند در سال ۲۰۱۶ با کاهش چشمگیر، به حدود نه میلیون بشکه در روز رسید و ایالات متحده دوباره از روسیه و عربستان واپس ماند که هر یک تولیدی بیش از ۱۰ میلیون بشکه در روز دارند.

جدول (۲) جایگاه مهم ایالات متحده در زمینه تولید نفت در جهان در مقایسه با دیگر کشورهای بزرگ تولیدکننده نفت را نشان می‌دهد.

آمریکا با اینکه از بزرگترین تولیدکنندگان نفت به‌شمار می‌رود، ولی بزرگترین خریدار نفت در جهان نیز هست؛ به‌گونه‌ای که مصرف روزانه نفت در آن کشور در سال ۲۰۱۷، کمابیش ۲۰ میلیون بشکه در روز برآورد شده است. بدین‌سان، ایالات متحده برای برآوردن نیاز داخلی خود به نفت خام، باید روزانه نزدیک به ۱۱ میلیون بشکه نفت یا کمابیش ۵۵ درصد از نفت خام مورد نیاز خود را از بازارهای جهانی وارد کند. پس، بسیار منطقی است که با کمبود انباره‌های نفتی، آمریکا برای تأمین نیازهای خود، سیاست خرید نفت از بازارهای جهانی را دنبال کند؛ بویژه اینکه اگر آهنگ کنونی مصرف در آمریکا ادامه یابد، منابع داخلی کشف شده در آن کشور، حتا پاسخگوی نیاز ۱۰ ساله به نفت نخواهد بود. گفتنی است که آمریکا تا سال ۲۰۰۵ هم کمابیش ۶۰ درصد از نیاز نفتی خود، یعنی روزانه نزدیک به ۱۲/۵ میلیون بشکه نفت وارد می‌کرد. بدین‌سان، در هزاره سوم، آن کشور رفته‌رفته از وابستگی خود به بازارهای جهانی نفت کاسته تا آنجا که این مقدار به حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد از نیازهای نفتی کشور در این سالها رسیده است.

جدولهای (۳) و (۴) بزرگترین کشورهای صادرکننده و واردکننده نفت در جهان را نشان داده است. روشن است که آمریکا، با داشتن بالاترین مقدار تولید نفت در جهان، عنوان بزرگترین واردکننده نفت خام در جهان را نیز از آن خود کرده است.

همانگونه که دیده می‌شود، درحالی‌که بیشتر کشورهای صادرکننده نفت، کشورهای رو به توسعه هستند، بیشترین مقدار نفت خام را کشورهای صنعتی و توسعه یافته وارد می‌کنند. در راس کشورهای واردکننده نفت، ایالات متحده قرار دارد که رقمی نزدیک به نه میلیون بشکه نفت در روز وارد می‌کند. رویهم‌رفته، بر پایه برآوردها، آمریکا در ۱۰ سال گذشته بیش از ۹۱ میلیارد بشکه نفت وارد کرده که بیش از دو برابر حجم انباره‌های نفتی یافت شده در آن کشور است.

در جدول (۵) اندازه واردات نفت آمریکا از دیگر کشورها در ۱۰ سال گذشته آمده است. بر این پایه، کانادا، عربستان، مکزیک، ونزوئلا و نیجریه در رأس فراهم‌کنندگان نفت آمریکا بوده‌اند. با این همه، در سایه دگرگونیهای اقتصادی و سیاسی پیش آمده در این سالها، رویکرد آمریکا در زمینه واردات نفت نشان می‌دهد که سهم برخی از کشورها مانند کانادا در نفت آمریکا افزایش و سهم برخی دیگر مانند مکزیک و روسیه سخت کاهش یافته است. همچنین، بررسی واردات نفت آمریکا از ونزوئلا نیز نشان می‌دهد که روند واردات نفت از این کشور، به آهستگی رو به کاهش دارد. همزمان، واردات نفت آمریکا از کشورهایی همچون عربستان، اکوادور و عراق تا اندازه‌ای ثابت بوده است. برسرهم، آمریکا نزدیک به ۲۰ درصد نفت مورد نیاز خود را از منطقه خلیج فارس وارد می‌کند، درحالی‌که

● با نگاهی به حجم ذخایر نفتی ایالات متحده روشن می‌شود که ایالات متحده رتبه یازدهم را در این زمینه در جهان دارد که در مقایسه با کشورهای بسیار کوچکی همچون کویت و امارات که دو تا سه برابر آمریکا ذخایر نفت خام دارند، ناچیز است. این مقدار، حتا در مقایسه با همسایه شمالی ایالات متحده (کانادا) هم بسیار اندک است، به گونه‌ای که حتا به یک پنجم انباره‌های هیدروکربوری همسایه شمالی نیز نمی‌رسد و از همین‌روست که افزایش واردات نفت از کانادا و به سخن دیگر وابستگی بیشتر نفتی آمریکا به کانادا، یک راهبرد اصلی در سیاست نفتی آمریکا به‌شمار می‌رود.

● آمریکا با اینکه از بزرگترین تولیدکنندگان نفت به‌شمار می‌رود، ولی بزرگترین خریدار نفت در جهان نیز هست؛ به‌گونه‌ای که مصرف روزانه نفت در آن کشور در سال ۲۰۱۷، کمابیش ۲۰ میلیون بشکه در روز برآورد شده است. بدین‌سان، ایالات متحده برای برآوردن نیاز داخلی خود به نفت خام، باید روزانه نزدیک به ۱۱ میلیون بشکه نفت یا کمابیش ۵۵ درصد از نفت خام مورد نیاز خود را از بازارهای جهانی وارد کند. پس، بسیار منطقی است که با کمبود انباره‌های نفتی، آمریکا برای تأمین نیازهای خود، سیاست خرید نفت از بازارهای جهانی را دنبال کند؛ بویژه اینکه اگر آهنگ کنونی مصرف در آمریکا ادامه یابد، منابع داخلی کشف شده در آن کشور، حتا پاسخگوی نیاز ۱۰ ساله به نفت نخواهد بود.

کانادا به‌تنهایی بیش از یک‌سوم از نفت وارداتی آمریکا را تأمین می‌کند و بویژه این روند در پنج سال گذشته، به‌گونه چشمگیر رو به افزایش بوده است.

چالشهای آمریکا در بازار نفت:

قیمتهای بالای ۱۰۰ دلار برای هر بشکه نفت در زمانی کوتاه در هزاره نو، انگیزه‌ای برای بسیاری از تولیدکنندگان نفت شل در آمریکا شد تا در حوزه‌هایی تازه به تولید نفت بپردازند و فزون بر آن، هزاران شغل از این راه ایجاد کنند و سودهای کلانی نیز به‌دست آورند. ولی، چالش بسیار مهم آمریکا در این زمینه آن است که استخراج نفت و گاز از حوزه‌های نفتی شل بسیار پر هزینه است و نه تنها در گرو حفاریهای بسیار ژرف عمودی و افقی، بلکه تزریق گاز فلوراید، مواد شیمیایی و آب و شن با فشار بسیار بالاست و گاه برآورد شده است که تولید هر بشکه نفت با این روش، بسته به وضع و کیفیت چاه، تا ۶۹ دلار هزینه در بر دارد. بدین‌سان، بهای جهانی نفت در بازار باید دست‌کم از ۷۰ دلار بالاتر باشد تا تولید نفت از حوزه‌های نفتی شل سود اقتصادی داشته باشد. نکته دیگر آن است که چاههای نفت شل چندان پایدار نیست و برای آنکه تولید آنها کاهش نیابد، پیوسته باید حفره‌های ژرفتری ایجاد و گاز بیشتری تزریق کرد و هزینه بیشتری هم متحمل شد. این درحالی است که در دو سال گذشته و با کاهش بهای جهانی نفت، تقاضا برای کشف منابع تازه نفت و گاز در آمریکا، نزدیک به ۴۰ درصد کاهش یافته است. برپایه پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بتازگی گزارش شده، تولید نفت شل در آمریکا از سال ۲۰۲۰ رو به کاهش خواهد نهاد و دوباره خاورمیانه به‌منطقه راهبردی‌تری در زمینه تولید نفت خام تبدیل خواهد شد. چالش دیگر آمریکا درخصوص نفت شل آن است که نفت شل آمریکا نزدیک به ۱۰ میلیارد بشکه یا نزدیک به یک چهارم از کل ذخایر نفتی آمریکا برآورد شده که حوزه‌های آن بیشتر در ایالت‌های تگزاس، داکوتای شمالی، کلرادو و نبراسکاست که با توجه به مصرف کمابیش ۲۰ میلیون بشکه در روز، تنها برای هشت سال پاسخگوی نیازهای نفتی آمریکا خواهد بود. به سخن دیگر، انباره‌های نفتی سه کشور عربستان، امارات و کویت (۴۶۰ میلیارد بشکه) بیش از ۴۶ برابر نفت شل آمریکا و بیش از ۱۲ برابر همه انباره‌های نفتی آمریکا است و برپایه همین داده‌هاست که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیش‌بینی می‌کند که در سالهای پیش رو، نفت خاورمیانه نقش راهبردی‌تری در امنیت انرژی جهانی بازی خواهد کرد. بنابراین، روشن است که سیاست افزایش تولید نفت در آمریکا، چه از منابع نفت شل باشد یا برداشت از انباره‌های طبیعی، نمی‌تواند سیاست پایدار و ماندگاری باشد و دست‌کم می‌توان پیش‌بینی کرد که تا

دهه آینده وابستگی آمریکا به بازار جهانی نفت، بسی بیشتر از امروز خواهد بود. روشن است که آمریکا همچنان در پی آن خواهد بود که بخشی چشمگیر از نیاز خود را از قاره آمریکا تأمین کند و از این رو می‌توان پیش‌بینی کرد که کشورهایی همچون کانادا و برخی از کشورهای آمریکای لاتین، همچنان در شمار مهمترین تأمین‌کنندگان نفت آمریکا باقی بمانند.

ارزیابی:

آمارها در مورد تولید نفت در آمریکا، بویژه از دیدگاه تاریخی، نشانگر افزایش سنگین تولید در دو دوره مهم تاریخی است: نخست، در نخستین سالهای دهه ۷۰ و پدید آمدن بحران نفتی در جهان ناشی از تحریم کشورهای عربی که بیشتر دلایل سیاسی داشت و دیگر، از سالهای میانی دهه نخست هزاره سوم که بهای بسیار بالای جهانی نفت انگیزه بیشتری برای تولید این کالای راهبردی در آمریکا فراهم آورد.

با این همه، محدودیتهای ژئولوژیک در آمریکا و کمبود منابع و انباره‌های نفت و از سوی دیگر افزایش چشمگیر مصرف داخلی - بویژه پس از افت سنگین بهای نفت - دو چالش مهم در پیوند با راهبردهای نفتی آمریکا به‌شمار می‌رود. گرچه آمریکا در این سالها کوشیده است سهم نفت وارداتی خود را به کمتر از ۴۰ درصد مصرف داخلی برساند، ولی به‌علت مصرف زیاد و کم بودن ذخایر طبیعی، ادامه یافتن افزایش تولید نفت دست‌کم در درازمدت ناشدنی است و چنین می‌نماید که سیاست افزایش تولید و کاستن از وابستگی به نفت، بیشتر یک راهبرد کوتاه مدت در سیاست انرژی آمریکا و نیز سیاست خارجی آن کشور باشد.

بر این پایه، مناطق آمریکای شمالی (کانادا) بعنوان در دسترس‌ترین بازار، آمریکای جنوبی بعنوان بازار نزدیک به آمریکا و خاورمیانه بعنوان بازار سنتی، دست‌کم تا زمانی که سوخته‌های فسیلی نقش محوری در تأمین انرژی دارد، نقش سنتی خود در فراهم کردن انرژی آمریکا را حفظ خواهند کرد. با این همه، به‌نظر می‌رسد که صدور نفت آمریکای لاتین به آمریکا بیشتر تابعی از دگرگونیهای سیاسی منطقه خواهد بود.

از آن‌رو که خاورمیانه در پرتو جایگاه برتر خود در زمینه انرژی همچنان نقش محوری و راهبردی در بازار انرژی جهان در سالهای آینده خواهد داشت، بهره‌گیری درست از منابع نفتی و به دست آوردن سهم بزرگتری از بازار جهانی نفت، همچنان می‌تواند از مهمترین برنامه‌های راهبردی ایران در راستای افزایش توانمندی ملی باشد.

● در ۱۰ سال گذشته کانادا، عربستان، مکزیک، ونزوئلا و نیجریه در رأس فراهم‌کنندگان نفت آمریکا بوده‌اند. با این همه، در سایه دگرگونیهای اقتصادی و سیاسی پیش آمده در این سالها، رویکرد آمریکا در زمینه واردات نفت نشان می‌دهد که سهم برخی از کشورها مانند کانادا در نفت آمریکا افزایش و سهم برخی دیگر مانند مکزیک و روسیه سخت کاهش یافته است. همچنین، بررسی واردات نفت آمریکا از ونزوئلا نیز نشان می‌دهد که روند واردات نفت از این کشور، به آهستگی رو به کاهش دارد. همزمان، واردات نفت آمریکا از کشورهایی همچون عربستان، اکوادور و عراق تا اندازه‌ای ثابت بوده است. برسرهم، آمریکا نزدیک به ۲۰ درصد نفت مورد نیاز خود را از منطقه خلیج فارس وارد می‌کند، در حالی که کانادا به‌تنهایی بیش از یک سوم از نفت وارداتی آمریکا را تأمین می‌کند و بویژه این روند در پنج سال گذشته، به‌گونه چشمگیر رو به افزایش بوده است.

● استخراج نفت و گاز از حوزه‌های نفتی شل بسیار پر هزینه است و نه تنها در گرو حفاریهای بسیار ژرف عمودی و افقی، بلکه تزریق گاز فلوراید، مواد شیمیایی و آب و شن با فشار بسیار بالاست و گاه برآورد شده است که تولید هر بشکه نفت با این روش، بسته به وضع و کیفیت چاه، تا ۶۹ دلار هزینه در بر دارد. بدین‌سان، بهای جهانی نفت در بازار باید دست‌کم از ۷۰ دلار بالاتر باشد تا تولید نفت از حوزه‌های نفتی شل سود اقتصادی داشته باشد. نکته دیگر آن است که چاههای نفت شل چندان پایدار نیست و برای آنکه تولید آنها کاهش نیابد، پیوسته باید حفره‌های ژرفتری ایجاد و گاز بیشتری تزریق کرد و هزینه بیشتری هم متحمل شد.

منابع

1. <https://www.cfr.org/timeline/oil-dependence-and-us-foreign-policy>
2. <https://www.forbes.com/sites/mikepatton/2016/04/20/u-s-dependence-on-foreign-oil-hits-30-year-low#4d1alfd3ff33>
3. https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_energy_independence
4. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_production
5. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_exports
6. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_consumption
7. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_reserves
8. <http://www.iaea.org/inis/collection/NCLCollectionStore/Public/37/066/37066482.pdf>
9. <https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=p&s=mcrpus2&>
10. <https://tradingeconomics.com/united-states/crude-oil-production>
11. <https://www.bp.com/en/global/corporate/energy-economics/statistical-review-of-world-energy/oil/oil-production.html>
12. <https://www.bp.com/content/dam/bp/pdf/energy-economics/energy-outlook-2016/bp-energy-outlook-2016-focus-on-north-america.pdf>
13. <https://www.eia.gov/dnav/per/hist/LeafHandler.ashx?n=p&s=mtntus2&>

جدول ۱- کشورهای دارای بزرگترین ذخایر نفتی در سال ۲۰۱۷ (ارقام به میلیارد بشکه)

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
ونزوئلا	عربستان	کانادا	ایران	عراق	کویت	امارات	روسیه	لیبی	نیجریه	ایالات متحده	قزاقستان	چین	قطر	برزیل
۲۹۷	۲۶۸	۱۷۳	۱۵۷	۱۴۰	۱۰۴	۹۷	۸۰	۴۸	۳۷	۳۶	۳۰	۲۶	۲۵	۱۳

Source: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_reserves

جدول ۲- بزرگترین کشورهای تولیدکننده نفت خام و فرآورده‌های نفتی در سال ۲۰۱۷ (ارقام به میلیون بشکه در روز)

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
روسیه	عربستان	ایالات متحده	عراق	ایران	چین	کانادا	امارات	کویت	برزیل	ونزوئلا	مکزیک	نیجریه	آنگولا
۱۰/۵	۱۰/۴	۸/۹	۴/۵	۴	۴	۳/۷	۳/۱	۲/۹	۲/۵	۲/۳	۲/۱	۱/۹	۱/۸

Source: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_production

جدول ۳- بزرگترین کشورهای صادرکننده نفت در سال ۲۰۱۷ (ارقام به میلیون بشکه در روز)

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
عربستان	روسیه	کویت	عراق	ایران	نیجریه	امارات	آنگولا	ونزوئلا	کانادا	نروژ	مکزیک	نیجریه	قطر
۶/۹	۴/۷	۲/۸	۲/۴	۲/۴	۲/۳	۲/۱	۱/۹	۱/۶	۱/۶	۱/۵	۱/۴	۱/۳	۱/۳

Source: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_consumption

جدول ۴- بزرگترین کشورهای واردکننده نفت در سال ۲۰۱۷ (ارقام به میلیون بشکه در روز)

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
آمریکا	چین	هند	ژاپن	کره جنوبی	آلمان	فیلیپین	ایتالیا	اسپانیا	هلند	انگلیس	فرانسه	سنگاپور
۹	۶/۱	۳/۸	۳/۴	۳	۱/۸	۱/۵	۱/۳	۱/۲	۱/۲	۱/۲	۱/۱	۱

Source: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_oil_consumption

جدول ۵- واردات نفت ایالات متحده از کشورهای گوناگون در ۱۰ سال گذشته

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
کانادا	عربستان	مکزیک	ونزوئلا	نیجریه	عراق	آنگولا	کلمبیا	کویت	بریتانیا
۱۷/۲۸۸	۱۴/۵۲۸	۱۲/۰۹۳	۱۱/۸۸۵	۷/۷۷۳	۴/۰۱۸	۳/۶۱۰	۲/۶۵۸	۲/۲۵۵	۲/۱۴۱

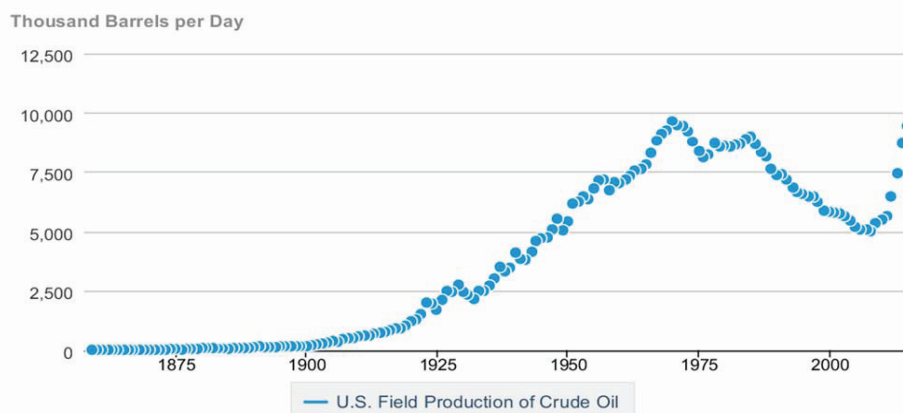
<https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=pets&mtntus2&f>

جدول ۶- بزرگترین کشورهای صادرکننده نفت به آمریکا از ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶

۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	مناطق و کشورهای صادرکننده
۷/۸۷۷	۷/۳۶۳	۷/۳۴۴	۷/۷۳۰	۸/۵۲۷	۸/۹۳۵	کل صادرات
۱/۷۳۶	۱/۴۸۷	۱/۸۵۱	۱/۹۹۴	۲/۱۴۰	۱/۸۴۹	منطقه خلیج فارس
۳/۱۸۱	۲/۶۷۳	۳/۰۰۵	۳/۴۹۳	۴/۰۳۱	۴/۲۰۹	اوپک
۲۳۷	۲۲۵	۲۱۳	۲۳۲	۱۷۷	۲۰۳	اکوادور
۴۱۸	۲۲۹	۳۶۹	۳۴۱	۴۷۶	۴۵۹	عراق
۲۰۹	۲۰۴	۳۰۹	۳۲۶	۳۰۳	۱۹۱	کویت
۲۱۰	۵۴	۵۸	۲۳۹	۴۰۶	۷۶۷	نیجریه
					۵	قطر
۱/۰۹۷	۱/۰۵۲	۱/۱۵۹	۱/۳۲۵	۱/۳۶۱	۱/۱۸۶	عربستان
۱۱	۲	۱۳	۲		۷	امارات
۷۴۱	۷۷۶	۷۳۳	۷۵۵	۹۱۲	۸۶۸	ونزوئلا
۴/۶۹۷	۴/۶۹۰	۴/۳۳۹	۴/۲۳۷	۴/۴۹۵	۴/۷۲۷	غیر اوپک
۱۴۵	۱۹۰	۱۴۵	۱۱۰	۱۸۹	۲۳۲	برزیل
۳/۲۵۶	۳/۱۶۹	۲/۸۸۲	۲/۵۷۹	۲/۴۲۵	۲/۲۲۵	کانادا
۴۴۲	۳۷۳	۲۹۴	۳۶۷	۴۰۳	۳۹۷	کلمبیا
۵۸۲	۶۸۸	۷۸۱	۸۵۰	۹۷۵	۱/۱۰۲	مکزیک
۳۸	۳۸	۱۸	۴۲	۱۰۱	۲۲۳	روسیه

Source: <https://www.ena.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=pet&s=merfps2&>

نمودار ۱- تولید نفت در آمریکا در بیش از یک سده گذشته

Source: U.S. Energy Information Administration